

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**Методика навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої
освіти**

Підготовки магістра
Спеціальності 034 Культурологія
Освітньо-професійної програми Культурологія

Луцьк - 2023

Силабус навчальної дисципліни «Методика навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти» підготовки магістра (другий освітній рівень), галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньо-професійною програмою Культурологія.

Розробник: О. Сохацька, доцент кафедри культурології, доцент, кандидат педагогічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пригода-Донець Т. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології

протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Столярчук Н. М.

© Сохацька О. А., 2023 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітньо-професійна програма: Культурологія Освітній рівень: магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 1 курс
		Семестр__ - 1 семестр
ІНДЗ: є		Лекції – 30 год.
		Практичні (семінарські) – 32 год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота - 52 год.
		Консультації - 6 год.
	Форма контролю: іспит	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові: Сохацька Оксана Анастасіївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри культурології, доцент

Контактна інформація: 0509616205

Дні занять: вересень – грудень 2023 р. Розклад занять

<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/11/Denna-3-sem.pdf>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

«Методика навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти» є складною науково-практичною системою роботи. Вона ґрунтується на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності здобувачів і постійно вдосконалюється під впливом суспільно-політичних процесів в Україні. В сучасних умовах методика навчання у закладах вищої освіти спеціальних та споріднених навчальних курсів дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання здобувачами явищ навколишньої дійсності, а й наповнити його гуманістичним змістом.

Зміст освітнього компонента. Сучасні методологічні підходи до дидактики вищої школи. Основи порівняльної дидактичної методики вищої школи. Категоріально-понятійний апарат дидактики. Організаційна технологія навчально-пізнавального процесу у ЗВО.

Методика навчання. Організаційно-методичне керівництво науково-дослідницькою роботою здобувачів освіти. Види та форми організації пізнавального процесу у ЗВО. Діагностика навчання у ЗВО: організація, методика. Методика читання лекції. Сутність, зміст, методика навчання культурологічних дисциплін. Система відбору інформації та забезпечення інформаційного викладання. Організація методичної роботи викладача ЗВО. Викладач культурологічних дисциплін. Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю у процесі підготовки викладача культурологічних дисциплін у ЗВО. Організація практичної підготовки кадрів у ЗВО. Педагогічна техніка та методика спілкування у процесі викладацької діяльності. Методичні основи активізації навчального процесу. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання. Методи і форми активізації навчального процесу у системі підготовки фахівців. Методична майстерність та особистість викладача ЗВО.

2. **Пререквізити** (*попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни*) / **Постреквізити** (*дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни*).

Вивчення даної дисципліни реалізується через взаємозв'язок з такими дисциплінами як педагогіка, філософія, культурологія, психологія, соціологія, соціологія освіти, соціологія культури, філософія освіти, філософія культури, етика. Курс вводить у системний зв'язок знання з різних гуманітарних наук (філософія, історія, соціологія), а також фахових дисциплін і теорії культури. Курс «Методика навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти» покликаний сприяти виробленню теоретичних установок, які формуються в процесі засвоєння ряду дисциплін основної освітньої програми

3. **Мета і завдання освітнього компонента.**

Метою викладання навчальної дисципліни є надати здобувачам цілісну і логічно-послідовну систему знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкрити концепцію основи теорії методики і методології викладання навчальних дисциплін у системі вищої культурологічної освіти, актуалізувати розвиток професійно- значущих особистих дидактичних здібностей та вмінь.

Завдання освітнього компонента полягають у формуванні викладацьких вмінь і навичок підготовки проведення лекційних та практичних занять із здобувачами, які вивчають культурологічні дисципліни; розвитку у випускників методичної майстерності, мовлення, комунікабельності; оволодіння методикою викладу змісту навчальних дисциплін, використовуючи різноманітні форми: емоційно-образні і абстрактно-понятійні, проблемні і діагностичні, мовні та ілюстративні.

На основі аналізу сучасних педагогічних досліджень практики викладання спеціальних дисциплін, з урахуванням того, що студенти вивчали тільки основи підготовки, у курсі знайшли своє визначення

сучасні інноваційні підходи вітчизняних та зарубіжних науковців як до всього навчально-пізнавального процесу у закладах вищої освіти, так і до окремих його структурних елементів, педагогічної техніки викладача, комунікативних здібностей, умінь та навичок індивідуально-педагогічного спілкування зі студентами, організації та методики діагностики їх навчально-пізнавальної діяльності, керівництво науково-пошуковою роботою.

При навчанні курсу використовуються різні освітні технології, які дозволяють оптимізувати освітній процес, структурувати інформацію, а також зацікавити здобувачів. Заняття проходять в інтерактивній формі, застосовуються сучасні методи контролю студентів (тести, творчі завдання, контроль за допомогою технічних засобів).

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач набуває загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність приймати обгрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 9. Здатність проведення досліджень та викладання на відповідному рівні.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

ФК 2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

ФК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людей.

ФК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

ФК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК 8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

ФК 9. Здатність до розв'язання проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та широкого контексту відповідних проблем.

ФК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

ФК 11. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних, інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

ФК 12. Здатність розробляти і викладати культурологічні дисципліни в закладах освіти.

ФК 13. Здатність брати участь у створенні та підтримці корпоративної культури організації, забезпеченні внутрішніх та зовнішніх комунікацій різного рівня.

ФК 14. Здатність професійно визначати стратегічні напрямки та пріоритети культурної політики Волині, Луцька, їхні креативні та проектні ресурси з урахуванням регіональної специфіки та перспектив культурного розвитку та соціальної ефективності.

А також досягаються визначені Освітньою програмою програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.

ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

ПРН 10. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

ПРН 12. Здійснювати експертну оцінку культурних творів, послуг та благ, культурних практик, культурно-мистецьких та дозвіллевих проєктів.

ПРН 13. Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.

ПРН 14. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, добирати докази та аргументувати висновки.

ПРН 15. Розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

– здатність аналітично мислити, систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал;

- здатність розуміти значення культури як форми людського існування і керуватися в своїй діяльності базовими культурними цінностями, сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва;
- готовність до толерантного сприйняття соціальних і культурних відмінностей, поважливого і бережливого відношення до історичної спадщини і культурних традицій;
- здатність використовувати основи соціокультурного знання в різних сферах діяльності;
- здатність толерантно працювати в колективі;
- здатність до самоорганізації і самоосвіти;
- здатність використовувати знання в галузі соціально-гуманітарних наук для засвоєння профільних дисциплін;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей:

- загальних основ та положень сучасної організації навчального процесу у закладах вищої освіти;
- основах методології, методики навчання освітніх компонентів у закладах вищої освіти;
- загального змісту діяльності та типології методів навчання дисциплін у контексті педагогічної практики;
- змісту основних педагогічних прийомів і методів стосовно навчання освітніх компонентів;
- специфіки методів та прийомів навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти;
- аналізу та прогнозування конкретної психологічної ситуації у навчальному колективі та застосування методів педагогічного впливу;
- застосування набутих знань у фаховій (у тому числі педагогічній) діяльності;

- проведення консультативної роботи у середніх та закладах вищої освіти по навчанню освітніх компонентів.

5. Структура освітнього компонента.

У випадку, якщо екзамен не обов'язковий або форма контролю – залік, у таблиці показати розподіл балів у межах 100.

Якщо екзамен є обов'язковою формою контролю, розподіл балів показати в межах 40.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Методичні основи методики навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти.						
Тема 1. Сучасні методологічні підходи до дидактики вищої школи.	8	2	2	4		
Тема 2. Основи порівняльної дидактичної методики вищої школи. Категоріально-понятійний апарат дидактики.	6	2	2	2		
Тема 3. Організаційна технологія навчально-пізнавального процесу у закладах вищої освіти. Методика навчання.	10	2	2	4	2	РМГ- 56
Тема 4. Методичне керівництво науково-дослідницькою роботою здобувачів освіти.	8	2	2	4		
Тема 5. Види та форми організації пізнавального процесу у закладах вищої освіти.	8	2	2	4		ІРС – 36
Тема 6. Діагностика навчання у закладах вищої освіти. Організація, методика.	10	2	2	4	2	РМГ – 56
Тема 7. Методика читання лекції.	8	2	2	4		РМГ – 56
Разом за модулем 1	58	14	14	26	4	18
Змістовий модуль 2. Методично-організаційні основи навчання освітніх компонентів. Методологічні підходи до змісту та характеру навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти.						
Тема 8. Сутність, зміст, специфіка навчання культурологічних дисциплін.	6	2	2	2		ІРС – 16
Тема 9. Система відбору інформації та інформаційного забезпечення викладання.	6	2	2	2		ДС – 16
Тема 10. Організація методичної роботи викладача закладу вищої освіти.	4	2		2		ІРС – 16
Тема 11. Викладач культурологічних дисциплін.	4	2		2		ДБ – 16
Тема 12. Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю у процесі підготовки	6	2	2	2		ІРС – 16

викладача культурологічних дисциплін у ЗВО.						
Тема 13. Організація практичної підготовки кадрів у ЗВО.	4		2	2		РЗ – 16
Тема 14. Педагогічна техніка і методика спілкування у процесі викладацької діяльності.	6		2	4		РМГ – 16
Тема 15. Методичні основи активізації навчального процесу.	6	2	2	2		ІРС – 16
Тема 16. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання.	6	2	2	2		ДБ – 16
Тема 17. Методи і форми активізації навчального процесу у системі підготовки фахівців.	8	2	2	2	2	РЗ, РМГ – 26
Тема 18. Методична майстерність та особистість викладача закладу вищої освіти.	6		2	4		ДС – 16
Разом за модулем 2	62	16	18	26	2	12
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						10
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів						30/100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Форму і зміст таблиці можна видозмінити (на розгляд кафедри).

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освітнього рівня передусім передбачає опрацювання запропонованої літератури до тем, підготовку теоретичних питань, виконання практичних завдань, передбачених планами практичних занять. На самостійне опрацювання винесено також деякі теми змістових модулів, що передбачають вивчення питань, які не розглядались на практичних заняттях. Для забезпечення самостійного опанування матеріалу пропонуємо перелік необхідної навчальної, навчально-методичної літератури, із якою можна ознайомитися в бібліотеці та на відповідних сайтах. Ефективність самостійної роботи здобувачів освіти викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного (модульного) контролю і відбиває в загальній оцінці за тему і змістовий модуль.

- ✓ Принципи побудови системи вищої освіти США, Англії, Німеччини, Італії, Іспанії та інших країн Європи – 6 годин;

- ✓ Зміст основних нормативних документів Болонського процесу – 6 годин;
 - ✓ Вимоги Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) – 6 годин;
 - ✓ Модульно-рейтингова програма з дисципліни за вимогами ECTS – 6 годин;
 - ✓ Професійна модель викладача XXI ст. – 6 годин;
 - ✓ Засоби навчання, ТЗН у навчальному процесі – 6 годин;
 - ✓ Удосконалення системи мотивації студентів в умовах кредитно-модульної системи – 6 годин;
 - ✓ Впровадження моделі дистанційного навчання за вимогами Болонської системи – 6 годин;
 - ✓ Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю в умовах кредитно-модульної системи - 4 години.
- Всього 52 години.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика оцінювання здобувачів освіти відповідає «Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки» та *«Положенню про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»*.

Під час вивчення освітнього компонента «Методика навчання культурологічних дисциплін у ЗВО» здобувач магістра (другого освітнього рівня) має виконувати завдання відповідно до програми силабусу, відвідувати лекції, практичні заняття з курсу. дотримуватись графіку та розкладу занять, затверджених факультетом. Має опрацювати матеріал, передбачений планом практичного заняття (опрацювати рекомендовану до теми літературу, мати конспекти лекції, аналізувати теоретичний матеріал, володіти термінологічним словником, підготувати відповіді відповідно до плану практичних занять, доповнювати та коментувати відповіді інших здобувачів, виконувати запропоновані практичні завдання), своєчасно звітувати і виконувати поставлені перед ним завдання. Здобувач освітнього рівня має також своєчасно виконувати модульні контрольні роботи.

Поточним контролем передбачені відповіді на практичних заняттях. Він має на меті перевірку рівня знань, наявності конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, які здобувач може отримати за поточний контроль, становить 40 балів.

Якщо здобувач освіти через об'єктивні причини не відвідував заняття, то він має можливість скласти викладачеві тему в дні консультацій або дистанційно через електронний курс на платформі Moodle не пізніше. Як за тиждень до дати призначення екзамену.

На основі оцінки (балів) за навчальну роботу протягом семестру та оцінки (балів) за модульний контроль виставляється рейтингова оцінка.

Рейтинг з ОК максимально становить 100 балів у такому співвідношенні: 40 балів (максимально) здобувач освітнього рівня отримує за роботу протягом семестру (поточний контроль) і 60 балів (максимально) за модульний контроль (МКР №1,2) (відповідно МКР №1 – 30 балів, МКР №2 – 30 балів). Здобувачі освіти, які під час вивчення курсу в підсумку набрали 75 балів і вище, екзамен отримують автоматично: добре (75-81), дуже добре (82-89), відмінно (90-100). Усі інші готуються до іспиту за основними питаннями курсу. На іспиті максимально можна отримати 60 балів, до яких додаються лише бали за поточний контроль.

Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонуємо підготувати презентації до п'яти тем практичних занять або написати п'ять культурологічних есе на запропоновані теми (на вибір). Максимально можна отримати за цей вид діяльності 5 балів.

Здобувачі другого (магістерського) рівня, що є учасниками проблемних груп, переможцями тематичних студентських олімпіад, учасниками науково-практичних конференцій, авторами відповідних публікацій (статей або тез) мають право отримати додатково 5 балів до поточного оцінювання за семестр (додаткові бали можна отримати лише один раз).

Здобувачам освіти також можуть бути зараховані результати навчання, здобуті в процесі формальної, неформальної та інформальної освіти. Відповідно до встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом.

Докладнішу інформацію можна отримати за покликанням: *«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»*

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності

Увесь навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, довіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності. Учасник освітнього процесу повинен дотримуватися навчальної етики, толерантності стосовно всіх учасників процесу навчання, не порушувати часових меж та лімітів навчального процесу.

Для забезпечення довіри до результатів навчання категорично заборонено списувати під час виконання модульних контрольних робіт, тестів, на іспиті та ін. Усі письмові роботи, виконані здобувачами освітнього рівня, за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагиату. Жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування та ін.) недопустима. За таких дій – адекватна реакція відповідно до

нормативного документа – *«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».*

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти здійснюється відповідно до *Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки*

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом і здобувачами освіти передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей).

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу. Якими університет керується у своїй діяльності можна докладно ознайомитися в - *«Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки».*

Основними критеріями оцінювання є:

- логічність аргументації;
- доказовість;
- посилення на джерела (література);
- стилістика викладу матеріалу;

- політика академічної поведінки та етики;
- відвідування лекційних занять та опрацювання їх матеріалу;
- виконання завдань семінарських занять і завдань самостійної роботи;
- виконання контрольних-модульних завдань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Здобувач другого (магістерського) рівня допускається до складання іспиту за вчасного виконання усіх видів завдань, передбачених силабусом ОК, в терміни, передбачені факультетом. У випадку незадовільної підсумкової оцінки здобувач має можливість повторного складання усного іспиту викладачеві відповідно до переліку запропонованих питань в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

При вивченні навчальної дисципліни «Методика навчання культурологічних дисциплін у закладах вищої освіти» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності з програмою силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять, (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекцій, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі інших студентів, підготовку презентацій, творчих завдань).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання творчих, науково-дослідницьких, пошукових (самостійних) завдань.

Максимальна кількість балів, що може набрати здобувач за змістовими модулями, становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватись навчальної етики, толерантності з усіма учасниками процесу навчання, часових меж та лімітів навчального процесу.

Здобувач повинен відпрацювати пропущене лекційне заняття, представивши конспект теми. Пропущене практичне (семінарське) заняття відпрацьовується у формі усного опитування по темі, під час якого оцінюються знання здобувача, володіння основними категоріями і поняттями, а також може представити інформаційно-аналітичний реферат або пошукове завдання (тези, есе, творча робота на вибір по темі).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Здобувач другого (магістерського) рівня має можливість порушити будь-яке питання, яке має стосунок до процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуте відповідно до попередньо визначених процедур у ЗВО. Для врегулювання конфліктів у навчальному та освітньому процесі керується *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».*

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

***Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:***

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 2;1 бали, всього – 30 балів;

індивідуальне навчально-дослідне завдання – 10 балів;

модульна контрольна робота №1 – 30 балів;

модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль передбачений лише один раз відповідно до розкладу проведення лекційних занять. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за модульну контрольну роботу в межах одного змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних робіт дорівнює 60.

Повторне складання підсумкового модульного контролю для здобувача освітнього рівня можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою культурології.

Рівень знань здобувача за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується в журналі.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки здобувач має можливість повторного складання іспиту викладачеві відповідно до переліку запропонованих питань за графіком, затвердженим факультетом. У своїй діяльності керуємося *«Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки».*

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форму проведення іспиту визначає викладач у силабусі.

Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або прездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Порядок проведення заліку визначає викладач у силабусі. Питання, завдання заліку зазначати не обов'язково.

Перелік питань до іспиту

1. Дидактична методологія: історія і сучасність.

2. Закономірності дидактичної методології закладів вищої освіти.
3. Порівняльна дидактична методологія: дефініція, аксіологічні аспекти.
4. Категорії вузівської дидактики.
5. Навчально-пізнавальний процес у закладах вищої освіти.
6. Психологія процесу навчання, визначення дидактичних завдань.
7. Методи навчання.
8. Професійна компетентність, зміст і шляхи її оцінки в умовах закладу вищої освіти.
9. Педагогічні здібності до педагогічної діяльності.
10. Знання викладача – головний елемент його професійної діяльності.
11. Директивно-методологічні знання.
12. Нормативно-законодавчі знання.
13. Загальнотеоретичні та методичні знання.
14. Організаційно-педагогічні знання.
15. Дидактичні уміння та навички в системі методичної майстерності викладача.
16. Особисті якості викладача як фактор стимулювання ефективності навчання.
17. Види навчання у закладах вищої освіти: організація, методика.
18. Діяльність викладача і студентів при пояснювально-ілюстративному навчанні.
19. Лекція – основна форма вузівського навчання.
20. Критерії класифікації організаційних форм навчання.
21. Структура лекції, типи лекцій.
22. Практичне заняття у процесі навчання у закладах вищої освіти.
23. Семінар. Лабораторне заняття.
24. Вимоги до семінарів.
25. Особливості лабораторних занять.
26. Методи навчання: сутність, природа, функції.
27. Класифікація. Основний зміст методів навчання.
28. Словесні методи навчання.
29. Наочні методи навчання.
30. Практичні методи навчання.
31. Стимулюючі методи.
32. Метод контролю і самоконтролю у навчанні.
33. Оптимальний вибір методів навчання.
34. Педагогічна техніка: сутність, структура. Психорегуляція у навчальному процесі.
35. Педагогічне спілкування як дидактична взаємодія.
36. Педагогічна технологія спілкування у процесі викладацької діяльності.
37. Етапи діяльності викладача.
38. Сутність, зміст, значення діагностики навчання.
39. Принципи здійснення діагностики навчання.
40. Дидактична технологія діагностики навчання. Види діагностики знань студентів.

41. Основні методи діагностики навчання у закладах вищої освіти. Усна , письмова та самостійна перевірка.
42. Загальні основи науково-дослідницької роботи студентів.
43. Організація та методика проведення планової студентської науково-дослідницької роботи.
44. Специфіка, організаційно методична технологія написання рефератів, курсових робіт, магістерських робіт.
45. Методологічні підходи до змісту та характеру викладання культурологічних дисциплін.
46. Дидактичні закономірності та принципи – основа викладання.
47. Правила як опис педагогічної діяльності.
48. Організація та методика відбору інформації про навчальний предмет.
49. Принцип відбору інформації про навчальний предмет: пізнавальна, конструювання та впровадження.
50. Принцип створення системи засобів навчання.
51. Методика накопичення, організації та впровадження відібраної інформації у викладацькій діяльності.
52. Процес впровадження отриманої інформації – комунікативний етап викладацької діяльності.
53. Структура і зміст навчально-методичного комплексу з навчальної дисципліни.
54. Навчальна програма, навчально-методичний комплекс.
55. Компоненти програмного матеріалу до вивчення навчальних дисциплін.
56. Система наукових вимог до формування змісту програмного матеріалу з навчальних дисциплін.
57. Організаційна технологія розробки навчально-методичного комплексу з навчальних дисциплін.
58. Індивідуальна робота, основні її розділи.
59. Семінарські заняття у системі навчання.
60. Проведення семінару за класичною методикою.
61. Головні загальні технологічні етапи підготовки семінарського заняття.
62. Проведення заняття за організаційною технологією «Семінар запитань і відповідей».
63. «Семінар – дискусія».
64. Проблемний семінар.
65. Головні вимоги до викладання у процесі проведення семінару.
66. Дидактична гра як інноваційна форма проведення семінарських занять.
67. Класифікація дидактичних ігор, їх структура, технологія підготовки і проведення.
68. Міжсесійний контроль у системі вузівського навчання.
69. Функції контролю. Їх психолого-педагогічний вплив на процес.
70. Форми здійснення організаційної технології, методики перевірок.
71. Організація, методика здійснення підсумкового контролю вивчення навчальних дисциплін.
72. Організаційна технологія, методика проведення заліків, іспитів.

73. Структурна система процесу рейтингового навчання.
74. Захист курсових і магістерських робіт.
75. Сутність і зміст навчально-пізнавального процесу у закладах вищої освіти.
76. Основні структурні компоненти навчального процесу у закладах вищої освіти.
77. Зміст діяльності основних суб'єктів навчального процесу у закладі вищої освіти.
78. Професійно - педагогічна діяльність викладача.
79. Уміння, навички, особисті якості викладача у системі викладацької діяльності.
80. Підготовка плану семінару з теми спеціальної культурологічної дисципліни.
81. Створення педагогічної задачі.
82. Організація, методика студентської науково-пошукової роботи.
83. Порівняльна дидактика: сутність, зміст, особливості методики.
84. Основний зміст організаційної технології освіти у зарубіжних країнах.
85. Організаційно-технологічний зміст системи освіти в США.
86. Структура освіти в Англії.
87. Основи організації вищої освіти в Німеччині та Франції.
88. Методологічні особливості дидактичних концепцій і теорій зарубіжного навчання.
89. Теорія інструменталізму Д. Дьюї.
90. «Я-концепція» К. Роджерса.
91. Когнітивна теорія Ж. Піаже.
92. Методика вдосконалення майстерності викладача як суб'єкта спілкування.
93. Мовлення як засіб ефективного спілкування.
94. Управлінський стиль викладача.
95. Навчальна програма як один з головних методичних документів.
96. Індивідуальна методична діяльність викладача.
97. Основні організаційні напрями для забезпечення змісту методичної системи закладу вищої освіти.
98. Організаційна технологія здійснення поточного контролю викладачем.
99. Підсумковий контроль в системі підготовки спеціаліста.
100. Організація і методика проведення заліків, іспитів.
101. Курсова робота як форма підсумкового контролю: організація, структура, зміст.
102. Організація і методика написання магістерської роботи.
103. Індивідуальний план роботи викладача.

Примірна тематика творчих робіт:

1. Формування «Інформаційного пакету ECTS» спеціальності.
2. Розроблення структурно-логічної схеми підготовки фахівців зі спеціальності.

- 3.Складання навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю (за стандартами ECTS).
- 4.Удосконалення змісту освіти за Болонськими стандартами.
- 5.Розроблення моделей якості підготовки спеціалістів, кваліфікаційні характеристики. Критерії оцінювання.
- 6.Розроблення навчально-методичного комплексу дисципліни за стандартами ECTS.
- 7.Розроблення системи контролю навчально-творчої діяльності студентів.
- 8.Розроблення рейтингової моделі оцінювання навчально-творчої діяльності студентів.
- 9.Удосконалення систем Диференціації контролю знань, умінь і навичок студентів.
- 10.Розроблення часткової методики викладання дисципліни за стандартами ECTS.
- 11.Упровадження інноваційних технологій навчання у закладах вищої освіти.
- 12.Упровадження кредитно-модульної технології навчання у закладах вищої освіти.
13. Розроблення моделей індивідуальних робіт студентів в умовах Болонського процесу.
14. Розроблення альтернативних систем навчання в умовах Болонського процесу.
15. Розроблення навчальної програми спеціальності за стандартами ECTS.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	F	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси (рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).

Методичне забезпечення

1. Сохацька О. А. Особистість як мета виховання у сучасній школі. *Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Луцьк, 1999. С.167-170.
2. Сохацька О. А. Специфіка формування світоглядної культури шкільної молоді. Проблеми педагогічної технології. Луцьк, 2000. №1. С. 74-81.
3. Сохацька О. А. Духовно-ціннісний аспект формування світоглядної культури особистості. *Теоретико- методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді / зб. наук. праць*. Київ, 2002. Кн.1. С. 31-35.
4. Сохацька О. А. Світоглядна культура студентської молоді в системі особистісного орієнтованого виховання. *Педагогічний пошук*. Науково-методичний вісник. Луцьк, 2002. №4. С. 20-21.
5. Сохацька О. А. Сутність і багатоманітність культури» з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: методична розробка. *Педагогічний пошук*. Луцьк : ВІППО, 2004. С. 47-49.
6. Сохацька О. А. Духовність: методична розробка з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *Духовність особистості: Методологічні та методичні аспекти*. Луцьк. 2004. С.186-192.
7. Сохацька О. А. Особа і світ її цінностей. *Громадянська освіта як чинник розвитку демократичного суспільства*: матеріали обласних педагогічних читань. Луцьк : ВІППО, 2006. С. 3-10.
8. Сохацька О. А. Духовно-ціннісні виміри людського життя. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 19. С.33-37.
9. Сохацька О. А. Формування духовності учнівської молоді в процесі вивчення культурологічних дисциплін. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 28. С. 33-35.
10. Сохацька О. А. Світ цінностей як складова духовної культури особистості. *Українська державність: історія та сучасність, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. С. 96-99.
11. Сохацька О. А. Громадянська спрямованість життєтворчості сучасної молоді людини: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених*, м. Київ, 12 квітня 2012р / КНУ імені Тараса Шевченка. Київ, 2012. С. 70-72.
12. Сохацька О. А. Творчий потенціал світоглядної культури особистості. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2012. № 15. С.55-57.

13. Сохацька О. А. Методика навчання культурологічних дисциплін у ЗВО: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 320 с.

Основна література:

1. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці. Вища школа: наук.-практ. вид. 2004. №5-6. С. 54-61.
2. Колота М. Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю. Проблеми освіти: наук.-метод. зб. 2004. ВИП. №37. С. 3-27.
3. Кремінь В. Філософія освіти XXI століття. Урядовий кур'єр. 2003. №23. С. 6-7.
4. Левківський К. М. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Вища школа. №5-6. 2004. С. 89.
5. Лозова В. І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Х.: «ОВС», 2000. 164 с.
6. Луціков Ю. А. Досвід функціонування кредитно-модульної система організації навчального процесу в університетах США. Наука і методика: зб. наук.-метод. праць НМЦАО. 2004. №2. С.147-151.
7. Морзе Н. В. Дистанційна технологія як основа сучасних інформаційних технологій у навчанні. Нові технології навчання: наук.-метод. Зб. К.: Наук.-метод. центр, 2000. Вип. 30. С. 32-43.
8. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією.- Проблеми розробки та впровадження модульної системи професійного навчання «Модуль-2001»: зб. наук. праць: Проблеми сучасного мистецтва і культури. К.: Наук. світ, 2001. С.255-261.
9. Нагаєв В.М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою технологією навчання. Педагогіка і психологія АПН України. 2000. №3. С. 84-88.
10. Нагаєв В. М. Адаптація традиційної рейтингової оцінки до європейської кредитно-трансферної системи. Новий колегіум. 2005. №3. С.30-44.
11. Нагаєв В. М. Система управління навчально-творчою діяльністю менеджерів за кредитно-модульною технологією навчання. Теорія і практика управління соціальними системами. 2005. №2. С.33-43.
12. Нагаєв В. М. Проектування структури рейтингової оцінки навчально-творчої діяльності студентів при використанні модульно-рейтингової технології навчання.- Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук., праць. №3. Харків, 2002. С. 103-107.
13. Нагаєв В. М. Управління навчально-творчою діяльністю студентів: модульно-рейтинговий підхід. Наукові записки Кіровоградського ДПУ ім.. В. Винниченка: зб. наук праць- Вип.46. Кіровоград: КДПУ, 2002. С.35-40.
14. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією. Проблеми розробки та впровадження модульної системи

- професійного навчання «Модуль-2001». Проблеми сучасного мистецтва і культури: зб. наук. пр. К.: Науковий світ, 2001. С.255-261.
15. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадянського суспільства та основа інноваційного розвитку. Освіта України. 2005. №24. С. 4-8.
 16. Одерій Л. П. Оцінка в міжнародній системі освіти: Монографія. К.: ІСДО, 1995. 187с.
 17. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість: Монографія. Х.: «Каравела», 1998. 150с.
 18. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання: навч. посібник. К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2004. 127с.
 19. Товажнянський Л. Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити.- К.: МОН, 2004. 125с.
 20. Шинкаренко І. Наш Болонський процес. Експерт. №32. 2005. С.14-24.
 21. Юцявтенє П. Терія и практика модульного обучения. Каунас: Швиеса, 1989. 272 с.

Додаткова література:

1. Україна ХХІ століття. Державна національна програма «Освіта». К.: Райдуга, 1994. С. 61.
2. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення // Наказ МОН України від 23 01 2004. № 48.
3. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей: Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Берген, 19-20 травня 2005р. // Освіта України. № 50. 2005. С. 5.
4. Методичні рекомендації по впровадженню модульно-рейтингової технології навчально-творчої діяльності студентів (із дисциплін управлінського циклу) для викладачів вищих навчальних аграрних закладів / Укл. В. М. Нагаєв. Харк. нац. аграр. ун-т. Х., 2002. 76 с.
5. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков. К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24с.
6. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / за ред. В. Г. Кременя. Київ-Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. 147с.

Інтернет-ресурси:

Міжнародний журнал досліджень культури / International Journal of Cultural Research. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.culturalresearch.ru
www.for-ua.com; www.vesna.org.ua; www.intelros.ru; www.mediaphilosophy.ru;
[www.Orenburg.Ru\(culture/credo\)](http://www.Orenburg.Ru(culture/credo)); www.russamos.narod.ru; magazines.russ.ru;
logos@orc.ru; www.philosophy.ru; www.ji-magazin.lviv.ua.